

Digitally signed by
Technical Scientific
Library, TUM
Reason: I attest to the
accuracy and integrity
of this document

UNIVERSITATEA TEHNICĂ A MOLDOVEI

**FACULTATEA INGINERIE ECONOMICĂ ȘI BUSINESS
DEPARTAMENTUL TEORIE ECONOMICĂ ȘI MARKETING**

Veaceslav BÂRDAN

INTEGRARE ECONOMICĂ ȘI ECONOMIE EUROPEANĂ

Suport de curs

Volumul II

2024

CZU 339.923:061.1EU(075.8)
B 32

Lucrarea a fost discutată și aprobată pentru editare la ședința Consiliului Facultății Inginerie Economică și Business, proces-verbal nr. 1 din 11.12.2023.

Volumul II al suportului de curs *Integrare economică și economie europeană* este destinat studierii politicilor comune ale Uniunii Europene. Sunt expuse aspectele economice ale doar câtorva politici comune importante din cadrul UE, care examinează cele mai mari și importante domenii sociale și economice.

Autor: conf.univ., dr. Veaceslav BÂRDAN

Recenzent: prof. univ., dr. hab. Petru ROȘCA, ULIM

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII DIN RM

Bârdan, Veaceslav.

Integrare economică și economie europeană: Suport de curs / Veaceslav Bârdan; Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea Inginerie Economică și Business, Departamentul Teorie Economică și Marketing.

– Chișinău: Tehnica-UTM, 2024 – . – ISBN 978-9975-64-426-6.

Vol. 2. – 2024. – 366 p.: fig., tab. – Referințe bibliogr.: p. 364-366 (76 tit.).

– 50 ex. – ISBN 978-9975-64-428-0.

ISBN 978-9975-64-426-6.

© UTM, 2024

ISBN 978-9975-64-428-0 (Vol. 2).

CUPRINS

PREFAȚĂ.....	4
ABREVIERI.....	5
8. CARACTERISTICILE GENERALE ALE POLITICILOR UNIUNII EUROPENE	7
8.1. Politica Agricolă Comună (PAC)	11
8.2. Politica Monetară a Uniunii Europene.....	64
8.3. Politica Socială	97
8.4. Politica Industrială Comunitară (PIC).....	138
8.5. Politica în Domeniul Concurenței (PDC)	176
8.6. Politica Comercială Comună (PCC)	226
8.7. Politica Comună de Transport a Uniunii Europene (PCT)	261
8.8. Politica de Mediu a Uniunii Europene (PM)	297
8.9. Politica de Coeziune Economică, Socială și Teritorială a Uniunii Europene (PCEST).....	317
REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	364

PREFAȚĂ

Volumul II al suportului de curs *Integrare economică și economie europeană* este destinat studierii politicilor comune ale Uniunii Europene. Sunt expuse aspectele economice ale doar câtorva politici comune importante din cadrul UE, care examinează cele mai mari și importante domenii sociale și economice.

În acest volum se examinează modul practic de construire, administrare și dezvoltare a diferitor sectoare ale economiei Uniunii Europene, care se realizează prin politicile economice comune (setul de norme, reguli, măsuri, programe, acțiuni etc. implementate de către toate statele Uniunii).

Logica expunerii materialului presupune studierea temelor prin prisma evidențierii locului, rolului și importanței pe care o reprezintă domeniul analizat pentru întreaga economie comunitară. La fiecare temă (politică) este prezentată câte o scurtă descriere a necesității apariției acestor reglementări (politici) și a evoluției în timp a mecanismelor și instrumentelor utilizate de Comunitatea Europeană pentru o mai bună și eficientă implementare, ținând cont și ajustând-o la schimbările survenite în cadrul economiei mondiale. Rostul unei astfel de expuneri constă nu doar în familiarizarea studenților cu modelul de afaceri europene, dar, cel mai important, a forma modul de gândire economică la studenți.

Se acordă o atenție deosebită studierii mecanismelor de implementare a politicilor comune și comunitare din diferite domenii. Acestea sunt examinate sub aspect cronologic pentru a elucida beneficiile și riscurile care au însoțit eforturile, precum și instrumentele specifice (optime) utilizate la o anumită perioadă, ținând cont de conjunctură. Studiarea acestor aspecte permite formarea la studenți a unei gândiri economice și a abilităților de a lua decizii optime și prompte în eventualele situații incerte cu care ar putea să se confrunte în activitatea practică. La fel, sunt examinate, din punct de vedere economic, rostul anumitor acțiuni întreprinse pentru realizarea și implementarea eficientă a anumitor obiective ale politicilor economice. În plus, dat fiind faptul că viitorul specialist va activa în cadrul unor firme din mediul concurențial european, cunoașterea „regulilor de joc” le va simplifica mult adaptarea la acest mediu în termene restrânse și cu cheltuieli reduse, permițându-le nu doar supraviețuire, dar și prosperare.

Materialul prezentat este sintetizat în urma analizei lucrărilor fundamentale ale autorilor naționali și străini, a prelucrării datelor statistice și rapoartelor prezentate de instituțiile de profil la nivel european și internațional.

Materialul reprezintă rodul unui volum bogat de informații selectat, prelucrat și sintetizat, care este oferit atât destinatarilor imediați ai notelor de curs, precum și tuturor celor interesați de fenomenul integrării economice.

Autorul se va considera onorat dacă tot mai mulți beneficiari vor considera lucrarea de față un instrument util pentru cunoașterea fenomenului integraționist în general și a integrării economice europene în special și vor contribui la aderarea țării la lumea păcii și bunăstării – UE.

Toate sugestiile și observațiile, în scopul perfecționării edițiilor ulterioare, care vor reflecta mai detaliat relațiile economice Republica Moldova–Uniunea Europeană, sunt binevenite.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. Anghel M. Ion, Personalitatea juridică și competențele Comunităților Europene / Uniunii Europene, Editura Lumina Lex, București, 2007.
2. Anghel Mădălina-Gabriela, Dumbravă Ștefan Gabriel, Utilizarea fondurilor Uniunii Europene pentru reducerea decalajelor economice intracomunitare, Revista Română de Statistică - Supliment nr. 8 / 2022, p. 97-112.
3. Bache Ian, George Stephen, Politica în Uniunea Europeană, Editura Epigraf SRL, Chișinău 2009, 664 p.
4. Bădescu Ilie (coord.), Geopolitica integrării europene, Editura Universității din București, București, 2003.
5. Baldwin Richard, Wyplosz Charles, The Economics of European Integration, Editura Economică, București, 2006.
6. Baluta Oana, Balan Cătălin, Justiție și afaceri interne, Editura Tritonic, București, 2007.
7. Bărbulescu Iordan Gheorghe ș.a., Tratatul de la Lisabona. Implicații asupra instituțiilor și politicilor românești, Institutul European din România, Studii de strategie și politici – SPOS 2010, 268 p.
8. Bărbulescu Iordan Gheorghe, Politicile extinderii, Editura Tritonic, București, 2007.
9. Bărbulescu Iordan Gheorghe, Sistemul instituțional, Editura Tritonic, București, 2007.
10. Bârdan Veaceslav, Integrare economică și economie europeană (Note de curs). Chișinău: Editura „Tehnica-UTM”, 2014, 344 p.; ISBN 978-9975-45-333-2.
11. Bologa Gabriela, Uniunea Economică și Monetară, Oradea, Editura Universității AGORA, 2009.
12. Simon Bulmer, Owen Parker, Ian Bache, Stephen George, and Charlotte Burns, Politics in the European Union, Fifth Edition, 2020, 632 p., ISBN 978-0198-82-063-5.
13. Burgenmeier Beat, Politiques économiques du développement durable, Editions De Boeck Université, Bruxelles, 2008.
14. Cerchez Octavia, Politica comercială a Uniunii Europene, București; Editura Logos, 2008, 301 p., ISBN 978-973-8131-63-7.
15. Christiane Krieger-Boden, What direction should EU cohesion policy take?, CESifo Forum 1 / 2018 March Volume 19, pag. 10-15.
16. Ciascai Gheorghe, Sistemul instituțional al Uniunii Europene. Note de curs, Editura: Pro Universitaria, 2013, 130 p., ISBN: 978-606-647-735-2.
17. Dandiș Nicolae, Extinderea și politica de vecinătate a Uniunii Europene, Chișinău, Editura Bons Offices, 2008, 424 p.
18. Drăgan Gabriela, Orban Leonard, Pascariu Gabriela-Carmen, Politica de coeziune a Uniunii Europene, București, Editura Universitară, 2013.
19. Drăgan Gabriela, Dragoi Mihaela Cristina, Uniunea Europeana. Etape, instituții, mecanisme, Editura ASE București 2013, ISBN: 978-606-505-606-0.
20. Gheorghiu Gabriela, Economie europeană, Editura Sitech, București 2014, 184 p., ISBN: 978-606-1142-11-8.
21. Gonciarz Andre et al., Legislația și politicile în domeniul comerțului. Pregătirea și negocierea unui acord de liber schimb aprofundat și cuprinzător dintre Republica Moldova și UE, Chișinău, Editura Policolor, 2011.
22. Green Alan, Politica agricolă în Europa, Editura ARC, Chișinău 2009, 284 p.
23. Gribincea A., Percinscaia N., Integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană: unele direcții de convergență, Chișinău, 2011.
24. Landais Bernard, Leçons de politique monétaire, Editions De Boeck Université, Bruxelles, 2008.
25. Massot Albert, Politicile structurale și de coeziune după Tratatul de la Lisabona, Studiu / Direcția Generală Politici Interne ale Uniunii, Bruxelles, Parlamentul European, 2010.

26. Miron Dumitru, Cojanu Valentin, Comerț internațional, Vol. II Politica comercială și perspectiva dezvoltării economice, Editura ASE, București, 2017, 462 pag., ISBN 978-606-34-0165-7.
27. Molle Willem, Economia integrării europene: teorie, practică, politici, Editura Epigraf SRL, Chișinău 2009, 496 p.
28. Nedelcu Mioara, Construcția Europeană. Procese și etape, Iași, Tipografia Moldova, 2008, 286 p.
29. Niculescu Aura, Fundamentarea și coordonarea politicilor economice în Uniunea Europeană, Editura Economică, București, 2006, 174 p., ISBN 973-709-230-9.
30. Pascariu Gabriela Carmen, Frunză Ramona, Alupului Ciprian, Uniunea Europeană, guvernanță globală și dezvoltare durabilă, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, 2011, 450 p., ISBN 978-973-703-552-3.
31. Pascariu Gabriela Carmen, Frunză Ramona, Alupului Ciprian, Politici europene privind dezvoltarea mediului de afaceri, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2010, 540 p., ISBN 978-973-703-512-7.
32. Paul De Grauwe, Economia uniunii monetare, Chișinău, Editura Cartier, 2009, 312 p., ISBN 978-9975-79-554-8.
33. Păun Cristian, Economia Integrării Europene, București, Editura Universității Hyperion, 2010;
34. Suciu Dumitru, Evoluția ideii de Europă unită, București, Editura Historia 2007, 346 p.
35. Volintiru Clara, Ghidul politicilor Uniunii Europene, Politica monetară, București, 2012, ISBN online: 978-606-8202-28-0.
36. Барыгин И. Н., Международное регионоведение, Санкт Петербург, Издательство Питер, 2009, 384 с., ISBN 978-5-388-00688-2.
37. Буторина О. В., Европейская интеграция: учебник, Москва: Издательство «Деловая литература», 2011, 720 с., ISBN 9785-93211-04-92.
38. Васильева Г. М., История европейской ментальности, учеб. пособие. Новосибирск, Издательство НГУЭУ, 2011, 228 с., ISBN 978-5-7014-0532-3.
39. Громыко Ал. А., Носова М. Г., Европейский союз в поиске глобальной роли: политика, экономика, безопасность, Москва: Издательство «Весь Мир», 2015, 592 с., ISBN 978-5-7777-0597-6.
40. Зарицкий Б. Е., Поспелов В. К., Стародубцева Е. Б. и др., Экономика Европейского Союза. Учебник для магистров. - Москва: Вузовский учебник: Издательство ИНФРА-М, 2020. - 328 с., ISBN: 978-5-9558-0553-5.
41. Зарицкий Б. Е., Стародубцева Е. Б. и др., Экономика Европейского союза: учебник для магистрантов - Москва: Вузовский учебник: Издательство ИНФРА-М, 2017. - 328 с. ISBN 978-5-9558-0553-5.
42. Кондратьева Н. Б., Конкуренция в ЕС: экономика, политика, право, Институт Европы, РАН. – Москва: Издательство Рус. сувенир, 2009. – 74 с. – (Доклады Института Европы. № 248). – ISBN 978-5-91299-078-6.
43. Костюнина Г. М., Интеграционные процессы в западном полушарии, Москва, Издательство МГИМО-Университет, 2013, 317 с., ISBN 978-5-9228-0970-2;
44. Лавровский Б. Л., Горюшкина Е. А., Позднякова И. В., Спиридонова Е. В., Федоров А. А., Современная политика сплочения в ЕС: замыслы и итоги, Мир экономики и управления. 2018. Т. 18, № 1. с. 96-113.
45. Лимонов Л. Э., Региональная экономика и пространственное развитие в 2 т.: учебник для бакалавриата и магистратуры. - 2-е изд., перераб. и доп. Москва: Издательство Юрайт, 2017, 367 с., ISBN 978-5-534-05252-7, 978-5-534-05274-9.
46. Лисситса Алексей, Лука Оксана, Гагалюк Тарас, Кваша Сергей, Единая аграрная политика Европейского Союза – путь становления и принципы функционирования, Discussion Paper, Leibniz Institute of Agricultural Development in Central and Eastern Europe, Leibniz-Institut für Agrarentwicklung in Mittel - und Osteuropa (IAMO), Halle (Saale), Germany No. 92, 2006.

47. Мисько О. Н., Международная экономическая интеграция. - Санкт Петербург: Издательство Университет ИТМО, 2015 – 174 с.
48. Рыбалкин В. Е., Международные экономические отношения, учебник для студентов вузов, Москва: Издательство ЮНИТИ-ДАНА, 2012, 647 с., ISBN 978-5-238-02181-2.
49. Хасбулатов Р. И. и др., Мировая экономика в 2 ч. Часть 1.: учебник для вузов/2-е изд., перераб. и доп. - Москва: Издательство Юрайт, 2023. - 689 с. - (Высшее образование). – ISBN 978-5-534-11204-7.
50. Хасбулатов, Р. И., Международные экономические отношения в 3 ч. Часть 1: учебник для вузов, 3-е изд., перераб. и доп. - Москва: Издательство Юрайт, 2023. - 337 с. - (Высшее образование) - ISBN 978-5-534-09846-4.
51. Хасбулатов, Р. И., Международные корпорации в мировой экономике: учебник для вузов. Москва: Издательство Юрайт, 2023 - 395 с.- (Высшее образование). - ISBN 978-5-9916-9891-7.
52. Хасбулатов Р. И., Мировая экономика: учебник для бакалавров, Москва: Издательство Юрайт, 2015 - 884 с., ISBN 978-5-9916-2209-7.
53. Хесин Е. С., Квашнин Ю. Д., Клинова М. В., Невская А. А., Европейский союз в мировом хозяйстве: проблемы конкурентоспособности. Москва, Издательство: ИМЭМО РАН, 2020. 317 с., ISBN 978-5-9535-0587-1, DOI: 10.20542/978-5-9535-0587-1.
54. Четинкая У. Й., Эрдил Э., Интеграция и конкуренция в Европе: инновационная политика в сетевой и энтропийной перспективах, Форсайт Т. 10, № 4, 2016, стр. 7-24. DOI: 10.17323/1995-459X.2016.4.7.24.;
55. Чечурина М. Н., Международная интеграция и международные организации: учеб. пособие, Мурманск: Издательство МГТУ, 2012. – 269 с.
56. Шкваря Л. В., Международная экономическая интеграция в мировом хозяйстве Издательство: НИЦ ИНФРА-М, 2019 – 315 с., ISBN 978-5-16-004166-7.
57. Щенин Р. К., Экономика Европейского союза, Москва, Издательство КНОРУС, 2012, 560 с., ISBN 978-5-406-01279-6.
58. Яровой Г. О., Белокурова Е. В., Европейский Союз для регионов: что можно и нужно знать российским регионам о ЕС. – Санкт Петербург: Издательство Норма, 2012. – 368 с., ISBN 978-5-87857-209-5.
59. <http://www.asean.org/resources/>.
60. <https://www.analizeeconomice.ro>.
61. <https://ec.europa.eu/eurostat/>.
62. <https://economedia.ro>.
63. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ>.
64. <https://www.eurofound.europa.eu/>.
65. <http://europa.eu>.
66. <https://www.europarl.europa.eu>.
67. <https://european-union.europa.eu>.
68. <http://cse.uaic.ro>.
69. <https://commission.europa.eu>.
70. <http://www.consilium.europa.eu>.
71. <http://www.consilium.europa.eu>.
72. <https://www.fao.org>.
73. <http://ier.gov.ro>.
74. <https://ipad.fas.usda.gov>.
75. <https://trade.ec.europa.eu>.
76. <https://www.touteurope.eu/>.